

Hvorfor holder noen fyllinger lenger enn andre?

Fyllingsterapi er fremdeles en av de vanligste arbeidsoppgaver i tannlegepraksis. Dette er tema i doktorgradsavhandlingen til Simen E. Kopperud. Han har studert tannlegers vurderinger ved operativ tannbehandling, hvilke fyllingsmaterialer som blir brukt, hvor lang levetid ulike fyllinger har og faktorer som kan føre til redusert varighet.

Kopperuds doktorgradsarbeid er utført ved Universitetet i Oslo, i samarbeid med Den offentlige tannhelsetjenesten i Hordaland, og består av en spørreundersøkelse og en prospektiv klinisk studie. Spørreundersøkelse ble utført blant et representativt utvalg av tannleger i Norge og tok for seg vurderinger ved operativ behandling av approximalkaries og hvilke fyllingsmaterialer de ville bruke. I den kliniske studien (KVIT-prosjektet) ble mer enn 4000 fyllinger lagt i approximale karieslesjoner i posteriore permanente tenner hos barn og ungdom. Fyllingene ble lagt i perioden 2001–2004 og ble fulgt opp i gjennomsnittlig 4,6 år.

Spørreundersøkelsen viste at det i løpet av de siste 30 årene har skjedd betydelige endringer i tannlegers kriterier for å iverksette operativ tannbehandling. De aller fleste tannleger i dag er mye mer restriktive med å gripe til boret, sammenliknet med på 1980- og 90-tallet. Dette tyder at de fleste tannleger i Norge har innsett at karieslesjoner utvikler seg langsomt og kan stanses med tilpasset ikke-operativ behand-

FOTO: TOREBJØRN WILHELMSEN

Personalia

Simen E. Kopperud disputerte 9. desember 2013 ved Det odontologiske fakultet, Universitetet i Oslo, med avhandlingen «Treatment decisions on approximal caries and longevity of Class II restorations». Doktorgradsarbeidet er utført ved Avdeling for pedodonti og atferdsfag, Institutt for klinisk odontologi under veiledning av professor Ivar Espelid og professor Anne Bjørg Tveit. Kopperud har i dag en forskerstilling ved NIOM (Nordisk institutt for odontologiske materialer), i tillegg til privat praksis i Oslo.

ling. Kompositt er i dag det desidert mest brukte fyllingsmaterialet i approximale kaviteter, og det ser ut til å ha erstattet bruken av både amalgam og alle de andre alternative fyllingsmaterialene.

Den kliniske studien (KVIT-prosjektet) hvor 27 tannleger deltok, viste at det ble lagt få amalgamfyllinger de siste årene før amalgamforbudet i 2008. I denne perioden valgte tannleger amalgam oftere hos menn, pasienter med høy tidligere karieserfaring, høy kariesgrad og i molarer, sammenliknet med premolarer. Likevel hadde amalgamfyllingene i studien bedre overlevelse enn komposittfyllingene. Sekundærkaries var hovedårsak til at både amalgam- og komposittfyllinger hava-

rente. Risikoen for at komposittfyllingene måtte skiftes ut økte ved behandling av pasienter med lav alder, høy tidligere karieserfaring, tenner med dype kaviteter, samt ved bruk av skålprepareringer og én bestemt type kompositt.

Spørreundersøkelsen viste at skålprepareringer er den mest brukte prepareringsteknikk for approximalkaries i dag, men i den kliniske studien fikk likevel fyllinger lagt i tradisjonelle kl.II-kaviteter lenger levetid enn skålprepareringer. I tillegg hadde en bestemt type kompositt (Filtek Z100) kortere levetid enn de andre komposittene.